

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Május 9^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
Évnegyedi díjja helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Bőjthy Johanna kisassz.

Inczédi Katalin, Thoroczky Lászlóné.

Nyerges Klára, Kostyál Ádámné.

Olsavszky Maria, Burg Károlyné.

Ozoroszký Therézia, Rigó Gergelyné.

Radó Krisztina, Véseyne assz.

Radó Sarolta, Gömbösné assz.

Rétsey Maria kisassz.

Sándor Mathilde grófné, Keglevich Gábor grófné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' jegy-gyűrű. (Folytatás.)

3.

Egy estvéli théa-gyülekezetben nagyon-is meg talált nyilni anyai szíve Horsten titkos tanácsosnénak ama szerencse-érzetei felett, hogy kedves leányát, kit boldogult férjének végrendelése annak tizenhatodik évéig valamelly nevelő intézetbe parancsolt, valahára ismét vissza nyerhetete. Hangosan gunyolták amaz illetlenséget, mellynél fogva ezen dáma ön gyermeke szépségét dicsérte. Sikeretlenül várakozék a' tanácsosné már néhány nap óta Celicia megjöttére. Végre egy délután meg érkezék éppen kevés-sel egy assemblée ideje előtt, mellyre anyja-is megjelent. — E' körülmények között talán csak azért jött a' jó asszony a' gyülekezetbe, hogy örömet, mellyel eltelve volt, másokkal-is közölhesse; azonban a' helyett, hogy ötet magára hagyott leányához ismét vissza bocsátának, a' házi asszony és egyéb dámák, kiknek kíváncsiságuk leg főbb fokig feszült volt, szemére hányák Horsten-nénak, hogy leányát magával el nem hozta, 's noha a' tanácsosné leá-

nyának utazásból következett elfáradásával igyekezék magát menteni, még sem állottak-el attól, hogy a' kisasszony azonnal közökbe ne hivattassék. Mennél inkább törekedtek pedig Celicia szépségének látására győzhetlen vágyukat előterjeszteni, annál kevesbé tagadhatta-meg magától az anya, hogy még ezen estve szerezné-meg kedves leányának ama határtalan helybehagyást, mellyről hitte volt, hogy reá számot tarthatna.

De midőn rövid idő múlva a' kisasszony csakugyan meg jelent, az álmélkodás éppen nem felelt-meg a' szépsége iránt remélt csudálkozásnak; úgy tetszett, hogy a' nehezen elfojtott kaczagást sok arcokon észre sem vette az anyai hiúság, melly leányában valamelly csudát látott, mellyel minden tekintetben meg-mérkezhetőknék gondolák magokat valamennyin. De éppen ama titkos félelem váratlan megszűnése az ismeretlen tünemény miatt sokakban nagy örömet gerjesztett, 's mivel a' virágzó uj vetélkedőné csekélységnek tartatott, legtöbben különös sziveséggel viseltettek iránta.

A' társalkodási szokásokkal egészen ismeretlen, és a' tudára meg nem érdemlett nyájaságtól elriasztott Celicia, annál kevesbé tudta, mikép viselje magát, annyira, hogy Horsten asszonyság kötelességének tartá igen megrémült leányát részint a' fényes kör szokatlanságával, részint a' lankasztó utazás következtetéseivel mentegezni. A' jelen volt dámákban csak hamar közös lett az anya és leány feletti sajnálkozás érzelme, mivel az elsőnek nagyon kevés érzéke és helyes ítélete volt arra, hogy ezen gyermekből valamelly remeket készíthessen, — a' másik pedig ügyetlensége miatt csak a' leg keserűbb gunyolat tárgyával biztatta őket.

Találkoztak talán néhányan a' jelen volt férjfiak közül, kik Celicia természetét igen szerencsétlen öltözetén keresztül is kiszemelték, és vonásainak szent ártatlanságát becsülni tudták; de a' fő hangot adó hölgyek olly határozottan jelenték-ki véleményöket a' terem minden szegletében a' várt világ-csudája ellen, hogy amazok nem merték volna ítéletöket hangosan kinyilatkoztatni.

Ekkor Tangern lépett-be, és soknak beharapott ajaka előre-is elárulta kárörömét (Schadenfreude) azon semmin,

mellybe majd egyszerre fog süllyedni a' bárónak-is hihe-
tően régóta táplált reménye a' már kihíresztelt szépség meg-
jelenéséhez. Nem késtek tehát ezen gyönyörűséget magok-
nak az által meg szerezni, hogy figyelmét azonnal Celiciára
vezették.

Azonban reménységek ellen a' feszült várakozók azt
tapasztalták, hogy ez egyszer tökéletesen meg csalatkoz-
tak. A' kisasszony kék nagy szeme már azért is becsül-
hetlennek tetszék a' báró előtt, mivel azt a' körül levők
tarka fényesége csak felülegesen látszott elismerni. Ezen
szemnek nyugott tisztasága, midőn azonban a' többnyire
valamennyi másokéi szüntelen 's leg nagyobb erőlködéssel
vizsgálták részint a' leg csekélyebb történeteket, részint
magokat igyekeztek elő tüntetni, — végre a' kisasszony
arcának nemes alkotása és vonásai — az öltöző mesterség,
és kaczérság (coquetterie) által leg kevesbé sem kicsikart
magos termete — szóval minden Celiciához vonzotta a'
szépség finom ismerőjét.

Horstenné, ki már eddig megmásolta ama hiedelmét,
hogy a' dámáknak leánya iránt színtelt szivesége Celicia
szép alkotásának okvetetlen elismeretén alapult, annyival
inkább örvendett azon nyilvános meg különböztetésen, mel-
lyel leányát az asszonyi kör titkos kedvence meg tisztelé.
Celicia kevéssé levén alkalmas ama finomságok viszonzá-
sára vagy elmellőzésére, mellyekkel szépségének hódolni
Tangern kötelességnek tartá, olly magatartással fogadta a'
bárót, melly ama dolgokat megbíráló jeles tehetségéről
kezeskedett, 's így jövődöre őtet a' bárónak illy nemű
bókolásai elől mind inkább nagyobb bátorságba helyeztette.

4.

A' következő tizen négy nap alatt annyira vitte a'
báró, hogy Horsten ezredes urnál, Celicia gyámatyjnál,
hol ez és anyja legtöbbsnyire tölték az estvét, szinte a' ház-
beliek közé számíttatott, a' mit közönségesen csudára ma-
gyaráztak, pedig még sem volt az. Már régen, igen is
mélyen érzé Tangern, hogy szívének virágról virágra ed-
digi repkedése mellett célját lehetetlen el érnie, sőt in-
kább egészen el fogja őtet téveszteni, ha még idején nem
talál egy érdemes álló-pontot, mellyen létét erős alapra

szegezheti. Ezen pontnak Celiciát választá. Ugy tetszett, hogy csak egy hijánnal volt a' hölgy, t. i. a' társalkodási szokások iránti figyelem jártaságával, mellyekre nagy nénje, a' nevelő intézet igazgatója, különben a' szerény és mivelt asszonyok remekpéldája, nem igen látszott ötet tanítani. Azonban mind a' mellett, ezen ritka szép természet tiszta aranya előtt, tiszta világban mutatkozott ama tarka pillangók fénye, mellynek a' báró eddig elé bókolt, 's ez okból nem is késett a' kisasszony keze után gerjedett vágyát annak anyja szívére kötni.

Hogy ezen szándék a' tanácsnokné kedvére volt, bizonyítá az öröm, mellyel az ajánlást elfogadta. Deminthogy boldogult férje Celicia férjhez-menetelét, ha az a' leánynak emberkora előtt kívátnának, ezredes öccsének akaratjától rendelte függővé, tehát mindenek előtt a' bárót ezen szándékával az óbesterhez utasította.

„Kedves báróm, felele az ezredes, midőn egy estve az ötet magánosan találó Tangern szive kívánságával meglepé, — nekem, mint nagybátya 's gyámatyának tisztemben áll ezen pont iránt minden tekintet nélkül nyílt szívvel szólni. Vallyon Celiciához viselt hajlandóságát alá vetette-e a' szükséges próbának, 's meg vizsgálta-e hogy eddigi szokásai nem fognak mind saját mind a' leányka egyesülendő boldogságának útjában állani?“

„Igen-is, óbester ur, viszonzá el tőkélve Tangern, — azt igazán meg tettem. Esküszöm az urnak — —“

„Ne, ne báró — felele az óbester — esküvése olly keves állandóságot adhatna mostani gondolkozás-módjának, valamint a' puszta bizonyítás. De minden hitelem mellett is ezen szándékának jósága felől előre meg kell vallanom, hogy a' szóban forgó kincsnek, mellyet most magáévá tenni ohajt, önkényes elhagyatása esetére, bennem mindenkor rettenetes boszúállót fog találni, holtom után pedig a' megbozúlást fiaim kötelességeikké fogom tenni. *(Folytatás követ.)*“

II. ORSZÁGISMERTETÉS.

T i v o l i. *(Folytatás.)*

A' történetekben ezen elhíresedett folyó a' homályos ősz idők alatt Plutarch szerint (Parall. 70.) Pareusiának

nevezteték. Első neve megváltozásának okát így regéli az említett író. „Anio, Toskánaiak királyának Salvea nevű ritka szépségű leánya volt; atyja gondosan őrzé őtet; de az ottani vidékből eredett Cathetus nevű ifiú meglátván őtet, midőn egyéb szűzekkel játszadoznék, felséges termete által annyira el bájoltatott, hogy ellent nem állhatván szerelme hevének fel tette magában, hogy a' leánykát erőszakkal ragadja-el. Teljesíté-is szándékat, 's az elragadott szűzzel Roma felé sietett. Űzőbe vette ugyan az atya gyermekének rablóját, de midőn elérhetését lehetetlennek látná, Pareusio folyóba ugrék, 's ez időtől fogva a' viz Anio-nak hivatott. — Ered pedig ezen folyó neápoly ország határán Felettino és Trevi közt Romától mintegy 15 órányira két forrásból, mellyek a' Trevi di Subiacoi (hajdan Treba Augusta) hegyek közt fakadnak. Több kanyargásai 's egyéb apró vizek felvétele után Tivoli határába jut; itt a' különféle mesterségek üzésére, 's malmok hajtására sok hasznos csatornákat látott-el vizével, melly ismét vissza folyván az anyafolyamba imitt amott gyönyörű apró vízrohanásokat képzett, mellyek Cascatelláknak neveztetek. A' fő folyó formálta ama nagy vizesést, melly la gran cascata di Tivoli-nak hivatott. Ezen vízrohanást ama harmincz öt francia lábnyi magóságú gát okozta, melly falból a' vízbe keresztben volt építve. Kevéssel távolabb ismét más kisebb vizeset volt; és még odább 152 francia láb magóságnyi szikla darabokról rohant le a' viz; azután pedig csendesen folydogálván Romához közel Ponte Molle mellett a' Tiberisbe ömlik. De mind-ezen szép vizeseteknek már ma csak hült helyök van; mert 1826-ki November 16-án a' sok esőzések és a' hegyekből lezuhanó záporok által annyira megdagadt a' Teverone, hogy nem csak ama magos gátot eldönté, hanem, mivel a' gát 236 esztendő óta állván, a' már igen magosra torlott fővény és kövek miatt a' folyó, mintegy másfél fertály órányira a' várostól, ágyát mesterségesen fel emelte, ez által a' sok viz nem csak elönté Tivoli vidékét, hanem nagy erővel addig szaggatá mind a' partokat, mind a' régtől fogva öszve torlott fővenyet, míg régi ágyának természeti esetét és fekvését meg nem nyerhetné; sőt még ezzel sem elége-

dék-meg, hanem sok helyen a' partok alá ásván szántó földeket, szőlőket, 30 házat, 1 templomot döntött-el 's magával ragadott. E' szerint az előbbi magos csatornák viz nélkül vannak, a' vizesések, Tivolinak diszei el pusztultak, 's a' viz most 35 francia lábnival mélyebben folyik, mint az előtt a' gátelőtti részen.

Hogy Tivoliban már a' régiek idejében-is volt valamely sebes vizrohanás (Cataracta) bizonyítják Strabo (lib. 5.) Dionysius Halicarnassensis (lib. 5. Antiq. Rom.) és Horáth (lib. 1. 7.) — De ennek helyét leg jobban határozták-meg Tivolinak ügyes régiségbuvárai, két Jezsuiták, Stephano Calabral és Fausto del Re (Nuove ricerche di Tivoli. Roma 1799). Strabo és Plinius szerint (lib. 3. art. 9.) az Anio Tivolinál kezdett hajókázható lenni, 's rajta hordották a' köveket Romába leg több házak építésére. Azonban a' későbbi időkben ezen hajózással felhagytak; több pápák igyekeztek azt ismét divatba hozni, de a' politikai változások gátlották hasznos munkájok és nagy szándékjok végbevitelét. Leg alább mind az által a' szent atya böles gondoskodásának köszönheték a' Tivoliak, hogy 1827-ben egy régi befalazott csatorna kitisztittatván meg nyittatott, 's a' városon keresztül több malmokra csapoltathatott a' viz, melly ismét némelly apró cascattellákat is képzett.

De hagyjuk már most el az olasz Tivolit, 's lássuk, milyen a' párisi, berlini, bécsi, és pesti!

A' párisi Tivolit Robertson nevű physicus nyitá meg. Fekszik a' külváros szélén, 's nagy terjedésű angoly kertet mutat. Ebben a' vigadozni szerető ember minden mulatságot fellelhet. Bemenetel. árra öt forint. Rendszerint vasárnap és kedden adatnak benne a' mulatságok; mintegy kínálják magokat annak mindenféle kigondolható mulatságai. Ha szép az idő, fényes inneplések tartatnak a' kertben, 's a' szép társaságok számosak. Van benne physical cabinet, lövöldöző hely, kötélén tánczolás, más különféle apró alakosi előadások, mellyeknek sokféleségét a' fáradhatlan szorgalmú francia ész szüli; táncz, mellyre igen jó orchestra buzditja a' vendégeket; városi és falusi módra készült vendéglő helyek; igen jó kávé, és estve a' leggyönyörűbb 's az idegent igen, igen meg lepő tűzjáték,

mellyhez a' bécsit hasonlítani se lehet. Azok számára, kik az emberek zsibajától távolabb akarnak lenni, 's csak füleiket akarják zajaik által mulattatni, szinte külön alkalmas helyek vannak készítve. (*Végzet következik.*)

III. JELES MONDÁS.

Első fakadás csonkítása.

Törd-ki a' fakadó plánta szívét, sarjazhat azután, lövelheti a' legbujább növéseket, egy bokros, gallyas szép fiatal az, igen-is, lehet; de az első fakadás királyi felszökellelte örökre oda van.

Kazinczy.

IV. KÖLTÉS Z E T.

Egy emlék-könyvbe.

Csendes éltem nyílt virágit,	Ah! ne kérdezd — ha lesz vége
Titkos bánat hervasztja,	Fájdalmimnak érette;
Szemem szelid mosolygását	Későn — későn, csak a' sirban,
Emésztő tűz bágyasztja.	Ki e' búmat szerzette.

Nem! lyánka — én érted élek,

Te velem egy szív, 's egy lélek —

Te lész enyim mig a' sir,

Sorsunk közé rést nem ir. —

Földváry.

V. VILÁGI TELEGRAF.

Lófuttatás Austriában. A' simmeringi lóversenyzésen Apr. 30-án öt futtatás volt. Nyertes vala: 1) Titania, Széchenyi István gróf lova. — 2) Marianne, Hunyady J. grófé. — 3) Christine, ugyan azon grófé. — 4) Chib Harold, Nádasdy Tam. grófé. — 5) Wawerley-től fajzott kancza, az előbbi grófé.

Otto görög király népszerűetete. Midőn ezen fiatal fejedelem mostani utazása közben Corfu szigetét látogatná, Nugent lord által különféle tájékokra a' San Pantaleone szoros utig vezetette csudálá e' sziget belseje vidékeinek szépségét. Visszamenet Scipero faluban egy vendégfogadóba tért-be, 's valódi spartai módon kevés kenyeret, sajtot. és bort kívánt. Midőn látná, hogy a' föld népe ház elejébe gyülekeznek, 's ő Felségének tiszteletét akarná bebizonyítani azon kegyelméért, hogy személyével a' falut megtisztelni méltóztaték, parancsolá a' király, hogy az egybe sereglett valamennyi embernek kenyér és bor adassék, hogy egészségéért ihaszonak; ő maga a' király Nugent urtól segítettve, szeletelészét a' kenyeret, melly azután a' sokaság közt felosztaték.

Szomorú eset. Roma Apr. 9-én. — Nehány hetek előtt Boognából jött ide Baciochi herczeg, Napoleon sógora, Elisa

férje, hogy egyetlen 19 évű fiával, Fridrik Napoleonnal Romát megismertesse. Ezen fiatal virágzó, erős alkatú, testi 's lelki ép-ségű, a' szerencse és természettől ezerek közül kedvezőleg pártolt, jó szívű és nagyra nem vágyó herczeg nem él többé. Husvét vasárnap bérlett rosz lovon vágatva lovagolván Villa Borghes-én keresztül, egy részeg paraszt utjába vetődött, a' ló megrémülve oldalaslag félre ugrék; a' herczeg lefordult 's fejére esett, a' ló és paraszt pedig reá. A' herczeg azon éjjel, a' paraszt más nap halt-meg. Milly gyászos csapás az atyára nézve, ki kedves fiával Romát két nap mulva elakará hagyni! milly új csapás Laetitiá-ra nézve, ki két év alatt már harmadik unokáját látja sirba bocsátatni.

Versenyfutás. Nem régiben amaz ismeretes sebes futó Pearson kapitány és egy gárdatisztnak lovász-szolgája Londonban versenyt futottak. Ellenkező irányzatban futának Marielebone-ban az új templomtól kezdve a' Regentpark legkülsőbb körfalatól $3\frac{1}{2}$ angoly mértföldet. A' lovász 18 első és 14 másod perczenet alatt ért el ama pontra, mellytől futni kezdett, és 100 souverain-ból álló fogadását megnyeré. Értetődik, hogy angoly szokás szerint, még több fogadások-is tétettek a' kimenetelre.

VI. TRÉFA-SZESZ.

Egy postán-utazó (passagier) erszénye lehető kiméllésével kívánván sebesen utazni, azon postalegénynek, ki őt az első státiózn vitte, magát tettetve panaszolkodék, hogy neki májdaganatja van, azért nem szereti, ha sebesen hajt. — Midőn az első státiót elérték, a' postalegény igen rosz borraivalót kapván, azt sugja lóváltáskor az új postalegénynek, hogy nem széna, hanem szalma, (amaz azt jelenti nálok, hogy kap, emez, hogy nem kap jó borraivalót): 's értésére adja, hogy májdaganatos urát az által boszont-hatja, ha sebesen hajt. — Ez tehát, mihelyt fel ül, lovai közé vág, 's durrogtatva kergeti szürkéjit. Az utas, ki elértette a' két legény suttogását, meg meg jajdul, és szeliden kéri, kimélné fájós máját; de ez ekkor még sebesebben hajt, és státióra érkeztekor az első-nél is roszabb borraivalót kapván, jövő pajtását hasonlókép felbujtatja; úgy ez a' negyediket, ez pedig az ötödiket; 's így folyvást státióról státióra stafétakint vitettetvén az utközben szüntelen jaj-gató utas, — végre hangosan nevetve ért-be az utolsó schwechati státióról Bécsbe.

S z e k r é n y e s y.

S z ó r e j t v é n y.

Régi magyar köntös szebben diszlék, ha szoritám.

Vissza felé, 's hosszan ha nevezhetsz jónak, ürülsz te,

Hogy ha szülöttedet én boldog mellemlre szoritom.

Előbbirejtvény: 1) Fenyőtalpon. 2) Vasvár.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.